

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Egy budapesti kádi és a cselédkérdés*

Forrás: *Magyarország*

Budapest

1925. G. 21.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

331.78

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Egy budapesti kádi és a cselédkérdés

Ahol a „naccságák” és cselédek pörlekednek. — Alkalmazó és alkalmazott egymás hajában. — Súlyos problémák és salomoni ítéletek

(A Magyarországi tudósítójától.) — Hogy ezekkel a cselédekkel mennyi baj van! — sóhajtotta naponta százszor minden naccsága.

— Csak ilyen asszony ne születnék erre ja szomorú világra! — ezt sóhajtják viszont a cselédek, miközben mind a maga naccságájára gondol. És ez természetes is, mert egy pesti naccságánál csak egy ember lehet nagyobb igényű: a pesti cseléd. Nem csoda hát, ha gyakoriak a spórhert körül az összekoccanások, pörlekedések, súlyos szavak röpködnek a levegőben, később pedig már tényérok is és azután jön a rendőrség.

A hársfaucái kapitányság emeleti folyosójának végén van egy kis ajtó, az ajtón egy kis tábla lóg:

„Cselédügyek”

Az ajtó előtt hosszú fapad áll, ezen várakoznak a beidézettek. Csak a cselédek ülnek, a nagyságák külön csoportban ácsorognak. És a két csoport villogó szemekkel néz farkasszemet. A szemekben lángoló düh néha szavakban tör ki. Így:

— Majd én megmutatom magának!...

— Mutaja ám... Hát ki kezdte? Nem a naccsága kezdte? A vicéné is megmondhatja!...

Egy másik duett:

— Majd fog még maga könyörögni, hogy visszavegyem!...

— Én?... Haha! Na, akkor elébb fog megfeketedni a naccsága! A kenyeret elzárni a spájzba, de a bért, azt részletbe fizetni?!... Az is kötőznivaló, aki ilyen helyre könyörög!

Az egyik cseléd sír, a másik egy kis gyereket dajkál, egy meg vérbenforgó szemekkel meséli a mellette ülőnek a rajta esett sérelmeket:

— Azt vágtam hozzá, ami a kezembe akadt!...
A másik helyeslőleg bólogat.

Főleg a házikisasszonyokra sok a panasz. A nagyságakkal még csak jobban megférnek, mint a nagyságák leányaival. Azokat nagyon szidják.

— Undok, felfúj béká, hogy henceg! — mondogatják.

A nagyságák fiáról semmi rosszat nem mondanak.

— Jöjjön be, akinek idézése van! —

szól ki harsányan az irnok.

Beléptem a tárgyalóterembe. A »tárgyalóterem« egy apró kis szobácska. Két íróasztal áll benne, egy szekrény, tele aktákkal és cselédkönyvekkel, egy könyvelőpult, rajta nagy könyv, ebbe jegyzik be az »ügyeket«. Nincs is egyéb a szobában. Nem is férne egyéb. Az íróasztal előtt ül a cselédügyek bírójá. Öszfejú, szigorú arcú ember. Az első percben egy kicsit meg is lehet szepenni tőle, de később meg lehet szeretni. Sok jóság van a szemében. És teljhatalmúlag ítélkezik mindég elmaradt bérek és soha el nem maradt gorombaságok ügyében, mire pontot

tesz a jegyzőkönyvek után, már ki is mondja az ítéletet, amely igazságos és bölcs, nagyságák és cselédek veséjébe látó és azonnali hatállyal bír. Ez a bíró ebben a kis szobában

ügy ítélkezik, mint egy kádi.

Leültetett a szoba sarkába és megkezdődtek a tárgyalások.

Mingyárt az első ügy tipikusan pesti:

Borbola Juliska egy futószőnyeget rázott ki a harmadik emeleti gangon. A futószőnyeg igen hosszú volt, úgy hogy a vége éppen az elsőemeleti gangra lógott és amit Borbola Juliska kirázott a futószőnyegből, azt az elsőemeleti nagysága nyelte le. De nem nyelte sokáig, hanem éles szavakkal kifogásolta a futószőnyeg hosszúságát, amelyért mintegy Borbola Juliskát tette felelőssé, kire is mélyen sértő megjegyzéseket tett. No de az se hagyta magát, amiből aztán pompás veszekedés lett, az egész ház nagy gyönyörűségére. A földszinten a házmesterné kiabált, a gangon pedig a nagyságák és cselédek össze-vissza és mind a szegény Julesát szidta. Még a Julesa nagyságája is. De ezt már nem bírta Borbola Juliska és a nagyságára borította a futószőnyeget, amelyet éppen a szőnyegen forgott. Ebből lett az ügy.

Borbola Juliska sírva panasolja:

— Mingyán kidobott, oszt ott maradt a könyvem, mög a ruhám, mög a béröm, hatnapi bér, mög a kétheti főmondás...

— Nincs főmondás! — mondja szigorúan a bíró.
— Aki ilyen komiszul viselkedik, annak nem jár! Ön pedig — fordul az asszonyhoz — adja ki neki a könyvét, ruháját és hatnapi bérét.

Borbola Juliska lógatja a fejét.

— Nincs főmondás? — ebbe nem tud belenyugodni.

— Nincs! — hangzik a határozott válasz.

— Délután jöjjön föl a holmijáért! — mondja a nagysága.

Ju'esa büszkén fölveti a fejét:

— Maj fölmén az unokafivéröm!

A nagysága gúnycsan bólint:

— Az unokafivére!? Naja! — ezt a csipést már nem tudta magában tartani.

Ez az ügy elintéztetett.

— *Önnek nincs szerencséje!* — mondja felém fordulva a bíró. — Ma már nincs több tárgyalás. Pedig tízszer ennyi szokott lenni.

— Hát miért van éppen ma ilyen kevés?

— Mert péntek van, szerencsétlen nap. A csclédok mind nagyon babonások!... (i. b. i.)